

BS/112/2013

PREFERENCJE PARTYJNE W SIERPNIU

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku 11 stycznia 2013 roku

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Żurawia 4a, 00-503 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

Drugi miesiąc wakacji przyniósł wyraźny spadek aktywności politycznej Polaków i chęci udziału w ewentualnych wyborach parlamentarnych, a co się z tym wiąże spadek liczby respondentów ujawniających ankieterom swoje preferencje partyjne. W pierwszej dekadzie sierpnia¹ chęć udziału w hipotetycznych wyborach zadeklarowało 52% dorosłych Polaków, aż o 7 punktów procentowych mniej niż w lipcu. Odnotowany w tym miesiącu poziom deklarowanej frekwencji wyborczej jest najniższy od czasu wyborów w 2011 roku. W stosunku do wyników z ubiegłego miesiąca wzrósł odsetek osób wahających się, czy wziąć udział w głosowaniu oraz – w mniejszym stopniu – odrzucających z góry możliwość udziału w wyborach.

Tabela 1

Deklaracje uczestnictwa w potencjalnych wyborach parlamentarnych	Wskazania respondentów według terminów badań												
	2012					2013							
	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
	w procentach												
Na pewno wziął(ęła)bym w nich udział	56	59	59	59	56	58	58	56	57	54	54	59	52
Nie wiem, czy wziął(ęła)bym w nich udział	16	15	17	17	21	15	15	15	14	16	19	15	19
Na pewno nie wziął(ęła)bym w nich udziału	29	26	24	24	23	27	27	29	28	29	27	26	28

Gdyby wybory odbywały się w połowie wakacji, do parlamentu weszliby przedstawiciele czterech ugrupowań – PO, PiS, SLD i PSL. Co czwarty z respondentów deklarujących swój pewny udział w wyborach głosowałby na rządzącą partię – PO (25%, w stosunku do lipca wzrost o 1 punkt procentowy). Tylko minimalnie mniejszy odsetek

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (279) przeprowadzono w dniach 1–12 sierpnia 2013 roku na liczącej 904 osoby reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

zdeklarowanych wyborców poparłby PiS (24%, spadek o 2 punkty). Co jedenasty badany – wedle swoich zapowiedzi – oddałby głos na SLD (9%, wzrost o 2 punkty). Od ubiegłego miesiąca na granicy wyborczego progu kształtuje się poparcie dla PSL (5%).

Według deklaracji z sierpnia do parlamentu nie zdołałby wejść Ruch Palikota popierany przez 2% wyborców. Taką samą liczbę zwolenników uzyskały w tym miesiącu także obie partie mające w swoich nazwach nazwiska liderów – Nowa Prawica oraz Solidarna Polska (po 2% głosów). Swoich zwolenników znalazł także PJN (1%).

W sierpniu nieznacznie obniżył się odsetek Polaków, którzy chcieliby wziąć udział w wyborach, ale nie wiedzą, które z ugrupowań aktywnych na scenie politycznej by w nich poparli (26%).

ODPOWIEDZI OSÓB DEKLARUJĄCYCH WZIĘCIE UDZIAŁU W POTENCJALNYCH WYBORACH

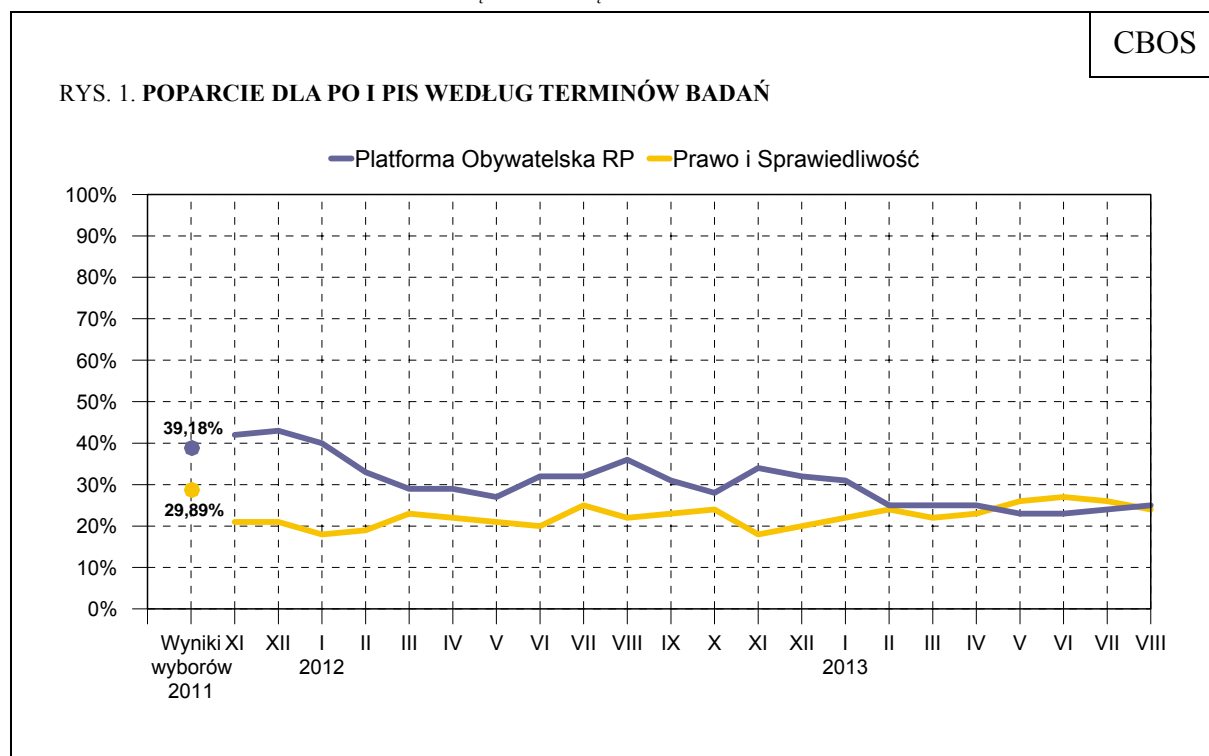

Tabela 2

Gdyby w najbliższą niedzielę odbywały się wybory do Sejmu, to na kandydata której partii lub ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w tych wyborach?	Odpowiedzi osób deklarujących wzięcie udziału w potencjalnych wyborach*																		
	2012											2013							
	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
	w procentach																		
Platforma Obywatelska RP	33	29	29	27	32	32	36	31	28	34	32	31	25	25	25	23	23	24	25
Prawo i Sprawiedliwość	19	23	22	21	20	25	22	23	24	18	20	22	24	22	23	26	27	26	24
Sojusz Lewicy Demokratycznej	8	8	9	12	9	9	8	8	8	9	8	8	7	10	8	9	9	7	9
Polskie Stronnictwo Ludowe	7	8	5	7	6	4	6	5	5	7	8	6	8	6	6	6	6	5	5
Ruch Palikota	9	8	6	7	3	5	5	4	4	4	5	4	5	6	2	4	3	3	2
Nowa Prawica Janusza Korwin-Mikkego	2	2	3	2	1	1	2	1	1	2	2	2	2	4	2	2	2	2	2
Solidarna Polska Zbigniewa Ziobry	3	3	4	3	3	3	2	3	3	3	1	3	3	1	3	2	2	1	2
Polska Jest Najważniejsza	2	0	1	1	1	2	1	2	0	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1
Polska Partia Pracy	1	0	0	0	1	0	1	0	1	0	0	1	0	1	1	1	1	0	0
Prawica Rzeczypospolitej	0	1	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0
Inne	2	1	1	2	1	1	1	1	2	1	2	1	1	2	3	1	3	3	3
Trudno powiedzieć	15	17	21	18	22	18	16	21	24	21	20	22	23	23	24	25	23	27	26
N=	564	548	554	569	603	553	564	569	584	555	624	702	632	592	647	583	535	585	473

* Podstawą procentowania są wszyscy ci, którzy deklarują, że na pewno wezmą udział w wyborach

Sondaże prowadzone w okresie wakacyjnym są szczególnie trudne w realizacji ze względu na urlopy i wakacyjną mobilność respondentów. Najbardziej wyraźną zmianą odnotowaną w sierpniu w stosunku do ubiegłego miesiąca jest spadek deklarowanej frekwencji wyborczej. Gdyby nie okres wakacyjny można by mówić o wzroście zniechęcenia Polaków do partii politycznych i wyborów, jednak weryfikację obecnych wyników przyniesie dopiero przyszły miesiąc.

W sierpniu odnotowaliśmy minimalny spadek notowań najważniejszej partii opozycyjnej, co okazało się wystarczające, by nastąpiła zmiana na pozycji lidera. Może to dowodzić, że w obecnym układzie sił na scenie politycznej bliżej jest do stanu chwiejnej równowagi, niż do jakiejś wyraźnej przewagi któregoś z dwóch najważniejszych konkurentów. W zasadzie od maja, choć z pewnym wahaniem, utrzymuje się dość klarowna sytuacja – potencjalni wyborcy dzielą się na trzy główne, podobnie liczne grupy: zwolenników PO (25%), sympatyków PiS (24%) oraz najliczniejszą w tym miesiącu grupę osób, które nie wiedzą, na kogo głosować (26%).

PO mimo licznych wpadek, niezadowolenia społecznego z rządzącymi i rosnącej krytyki, utrzymała w tym miesiącu swój stan posiadania. Być może jest to skutek prawie nieustannej w ostatnim czasie obecności tego ugrupowania w mediach. Związane jest to między innymi z dość nietypową, jak na wybory o charakterze wewnątrzpartyjnym, kampanią wyborczą prowadzoną przez dwóch kandydatów na stanowisko przewodniczącego tej partii. Sierpniowy wynik mógłby być zatem egzemplifikacją znanego powiedzenia, że dla popularności ważne jest przede wszystkim to, by – w tym przypadku o partii – dużo mówić, a czy dobrze, czy źle, to nie jest najważniejsze. Warto jednak zauważyć, że rządzące ugrupowanie osiągnęło ten wynik przy sporej bierności konkurenta, którego przedstawiciele pojawiają się w mediach wyłącznie w charakterze komentatorów i krytyków PO lub rządu.

Opracował
Krzysztof PANKOWSKI

A N E K S

Tabela 1

		Gdyby w najbliższą niedzielę odbywały się wybory do Sejmu i Senatu, to czy wziął(ę)by Pan(i) w nich udział?			Liczba osób
		Na pewno wziął(ę)by w nich udział	Nie wiem, czy wziął(ę)by w nich udział	Na pewno nie wziął(ę)by w nich udziału	
		%	%	%	
Ogółem		53	19	28	900
Płeć	Mężczyźni	56	16	28	436
	Kobiety	49	23	28	464
Wiek	18-24 lata	51	17	32	107
	25-34	49	21	30	183
	35-44	52	28	20	154
	45-54	45	20	35	148
	55-64	64	15	20	156
	65 lat i więcej	55	13	31	153
Miejsce zamieszkania	Wieś	47	21	31	357
	Miasto do 19 999	56	20	25	135
	20 000 - 99 999	53	20	27	165
	100 000 - 499 999	54	16	29	142
	500 000 i więcej mieszk.	64	17	19	101
Wykształcenie	Podstawowe	41	23	36	195
	Zasadnicze zawodowe	46	20	34	226
	Średnie	57	19	24	301
	Wyższe	65	16	19	178
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	69	14	17	98
	Średni personel, technicy	66	12	22	38
	Pracownicy adm.-biurowi	61	24	15	68
	Pracownicy usług	34	32	33	64
	Robotnicy wykwalifikowani	50	24	26	98
	Robotnicy niewykwalifik.	26	29	45	46
	Rolnicy	52	26	22	35
Pracujący na własny rach.	55	19	26	32	
Bierni zawodowo	Renciści	48	16	36	57
	Emeryci	58	17	25	176
	Uczniowie i studenci	52	13	35	59
	Bezrobotni	45	13	42	87
	Gospodynie domowe i inni	46	26	28	43
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	62	18	20	140
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	58	20	22	74
	sekt. pryw. poza rolnict.	46	26	29	211
	prywatnym gosp. rolnym	53	24	23	36
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	36	26	38	95
	501-750	55	14	31	97
	751-1000	53	21	27	140
	1001-1500	41	24	36	155
	Powyżej 1500 zł	67	15	18	198
Ocena własnych war. mater.	Złe	44	20	35	106
	Średnie	48	22	30	423
	Dobre	60	16	24	371
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	55	14	31	51
	Raz w tygodniu	58	19	23	394
	1-2 razy w miesiącu	49	23	27	145
	Kilka razy w roku	51	18	31	205
	W ogóle nie uczestniczy	40	21	40	105
Poglądy polityczne	Lewica	69	15	17	139
	Centrum	45	21	33	307
	Prawica	67	16	17	268
	Trudno powiedzieć	32	24	44	186

Tabela 2

		Na kandydata której partii lub ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w tych wyborach?					
		Nowa Prawica Janusza Korwin- Mikkego	Platforma Obywatelska RP (PO RP)	Polska Jest Najważniejsza (PjN)	Polska Partia Pracy – Sierpień 80 (PPP)	Polskie Stronnictwo Ludowe (PSL)	Prawica Rzeczy- pospolitej (PR)
		%	%	%	%	%	%
Ogółem		2	25	1	0	5	0
Płeć	Mężczyźni	4	23		0	5	0
	Kobiety	0	29	3		5	
Wiek	18-24 lata	13	16	5		3	
	25-34	3	30			7	
	35-44		19			8	1
	45-54		21	3		5	
	55-64		33			5	
	65 lat i więcej		29	1	1	2	
Miejsce zamieszkania	Wieś	3	14	1		8	
	Miasto do 19 999		32		1	5	1
	20 000 - 99 999	4	26			4	
	100 000 - 499 999	3	34	5		3	
	500 000 i więcej mieszk.		40				
Wykształcenie	Podstawowe	3	16	1		5	
	Zasadnicze zawodowe	2	17			9	
	Średnie	2	27	2	0	3	
	Wyższe	2	39	2		4	1
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	2	36	2		3	
	Średni personel, technicy	5	29				
	Pracownicy adm.-biurowi		36	2		2	
	Pracownicy usług		29			10	
	Robotnicy wykwalifikowani	2	7			3	
	Robotnicy niewykwalifik.		32			9	
	Rolnicy		4			21	
	Pracujący na własny rach.		35			5	5
Bierni zawodowo	Renciści		17			11	
	Emeryci		35	1	1	2	
	Uczniowie i studenci	19	18	9		6	
	Bezrobotni		14			4	
	Gospodynie domowe i inni		18			12	
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	1	23	1		3	
	spółce właścicieli prywatnych i państwa		40	2		3	
	sekt. pryw. poza rolnict.	2	27			3	1
	prywatnym gosp. rolnym		4			28	
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł		8			9	
	501-750	2	9	2		11	
	751-1000	4	19	4		7	
	1001-1500	2	32			4	
	Powyżej 1500 zł	2	39		0	3	
Ocena własnych war. mater.	Złe		11			3	
	Średnie	2	19	2	0	5	
	Dobre	2	35	1		5	0
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	8	8	4			
	Raz w tygodniu	1	21	2	0	6	
	1-2 razy w miesiącu	2	29			9	
	Kilka razy w roku	1	38	1		1	1
	W ogóle nie uczestniczy	5	26			2	
Poglądy polityczne	Lewica		22			6	
	Centrum	1	38	1	0	6	
	Prawica	4	24	2		5	1
	Trudno powiedzieć	1	9	2		1	

Tabela 2 (cd.)

		Na kandydata której partii lub ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w tych wyborach?						Liczba osób
		Prawo i Sprawiedliwość (PiS)	Ruch Palikota (RP)	Sojusz Lewicy Demokratycznej (SLD)	Solidarna Polska Zbigniewa Ziobry	Inna	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	%	%	
Ogółem		24	2	9	2	3	26	465
Płeć	Mężczyźni	26	3	10	2	4	23	242
	Kobiety	23	0	9	0	1	29	224
Wiek	18-24 lata	13	6	9		11	23	54
	25-34	13	3	14	2	1	28	88
	35-44	30	2	9	2	2	28	80
	45-54	34		3	2	6	26	64
	55-64	25	1	11		1	24	99
	65 lat i więcej	29		8	3	1	27	82
Miejsce zamieszkania	Wieś	31	2	8	2	3	28	167
	Miasto do 19 999	26	1	6		2	25	75
	20 000 - 99 999	28	2	13	1	2	20	86
	100 000 - 499 999	19	3	2	3	3	27	73
	500 000 i więcej mieszk.	7		18		5	29	65
Wykształcenie	Podstawowe	39	1	1	1	6	27	77
	Zasadnicze zawodowe	26	4	8	1	3	31	104
	Średnie	21	2	14	2	2	25	172
	Wyższe	18		9	2	2	22	113
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	17		8	2	3	29	66
	Średni personel, technicy	28	5	15			19	25
	Pracownicy adm.-biurowi	12		8			39	41
	Pracownicy usług	15	5	7	10		25	22
	Robotnicy wykwalifikowani	37	5	15	2		29	48
	Robotnicy niewykwalifik.	34		10			16	12
	Rolnicy	29		3	6	5	32	18
	Pracujący na własny rach.	23	3	8			21	17
Bierni zawodowo	Renciści	36	3	2			31	27
	Emeryci	27		10	2	3	22	100
	Uczniowie i studenci	3	3	12		19	11	30
	Bezrobotni	35	3	2		6	34	40
	Gospodynie domowe i inni	25		24			21	20
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	25	1	13	3	2	28	84
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	18	2	8	2		23	43
	sekt. pryw. poza rolnict.	23	2	10	1		30	95
	prywatnym gosp. rolnym	27	6			4	31	19
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	42	3	13		4	21	34
	501-750	32	1	9	2	3	29	51
	751-1000	24	4	9	1		28	71
	1001-1500	25	2	6	5	5	18	63
	Powyżej 1500 zł	20	1	12	0	1	21	132
Ocena własnych war. mater.	Złe	31	5	9	2	2	38	46
	Średnie	31	2	10	1	3	25	199
	Dobre	17	1	9	2	3	24	221
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	45		2			33	27
	Raz w tygodniu	33		6	2	4	25	224
	1-2 razy w miesiącu	20	5	17	3	1	14	71
	Kilka razy w roku	12	1	11		3	32	101
	W ogóle nie uczestniczy	4	9	17		3	34	42
Poglądy polityczne	Lewica	8	5	31	1	4	23	95
	Centrum	18	1	7		1	26	137
	Prawica	41	1	1	3	4	16	176
	Trudno powiedzieć	16	2	3	2	3	61	57